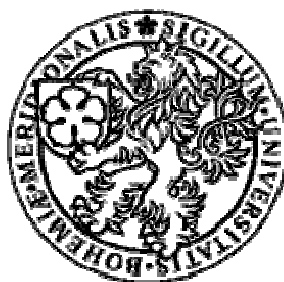

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA BIOLOGIE

Historie těžby grafitu v Pošumaví

Kateřina Milichovská

Vedoucí diplomové práce: PaedDr. Václav Pavlíček

2008

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze za odborného vedení vedoucího diplomové práce PaedDr. Václava Pavlíčka a s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne.....

Podpis.....

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu mé diplomové práce PaedDr. Václavu Pavlíčkovi za jeho cenné rady a odborné vedení diplomové práce. Zvláštní poděkování patří PhDr. et PaedDr. Jiřímu Dvořákovi, Ph.D., který mi poskytl důležité informace a podklady pro mou diplomovou práci. Zároveň děkuji rodině za podporu při psaní diplomové práce.

Anotace

Milichovská K.: Historie těžby grafitu v Pošumaví

Diplomová práce, 2008.

Oblast, kterou jsem si vybrala pro svou diplomovou práci, se nachází v geomorfologickém celku Šumava v pestré skupině moldanubika. Ve své práci charakterizuji přírodní poměry a poměry na konkrétních lokalitách, kam patří především grafitové doly v okolí obce Černá v Pošumaví a osad Bližná a Mokrá. Ložiska se nacházejí v bývalém okresu Český Krumlov.

V minulosti, především v druhé polovině 19. století a v období první světové války, patřily grafitové doly v této lokalitě bezesporu k největším a nejbohatším nalezištím grafitu ve světě. Na tomto území bylo zjištěno mnoho žil s vysokým obsahem hodnotné suroviny, která byla využívána v mnoha zemích světa. Po první světové válce těžba postupně ustávala, jelikož začaly stoupat náklady na těžbu a konkurence ve světě se zvyšovala. Podíl na zániku těžby na některých bohatých lokalitách měla také výstavba údolní nádrže Lipno I. V lokalitě Bližná probíhala těžba ještě na konci 20. století, ukončena byla až v roce 1998. Nyní se zde těží velmi kvalitní pitná voda.

V práci je nastíněna také technika zpracování a využití grafitu. Slovníček pojmů je zařazen pro orientaci v některých odborných geologických pojmech.

Annotation

Milichovská K.: History of Graphite Mining in the Šumava Region
Diploma work, 2008.

The area covered in my diploma work is in the geomorphologic complex of the Šumava Mountains, in the diverse moldanubic zone. This work describes natural conditions of the entire area and its specific locations, including particularly the graphite mines in the surroundings of the village of Černá v Pošumaví and the hamlets of Bližná and Mokrá. These deposits are situated in the former district of Český Krumlov.

In the past, mainly in the late 19th century and during the First World War, the mines in this area were without any doubt some of the biggest and richest places of deposit in the world. Numerous graphite vein deposits were discovered in the area with high content of quality material which was exported to many parts of the world. After the First World War mining here was in decline due to gradual growth of costs and increased production of other competing graphite mines worldwide. Another event which contributed to the downfall of mining in some abundant locations was also the construction of Lipno I. dam. In Bližná mining continued until the end of the 20th century when it was terminated in 1998. High quality water is drawn there today.

The present work also deals with the methods of graphite processing and its use. A dictionary is attached here for better understanding of some expert geological terms.

Obsah

1. Úvod.....	- 8 -
2. Metodika	- 9 -
3. Charakteristika přírodních poměrů	- 10 -
3.1 Vymezení zájmové oblasti	- 10 -
3.2 Geomorfologický vývoj	- 10 -
3.3 Geologický vývoj oblasti.....	- 12 -
3.4 Geomorfologická stavba.....	- 13 -
3.5 Půdní, klimatické a hydrologické poměry.....	- 14 -
4. Nerostná surovina grafit.....	- 16 -
4.1 Základní rozdělení grafitu	- 16 -
4.2 Vlastnosti grafitu	- 17 -
4.3 Chemické vlastnosti grafitu.....	- 18 -
4.4 Geneze grafitu	- 19 -
4.5 Nerosty grafitických hornin.....	- 20 -
5. Těžba grafitu	- 21 -
5.1 Povrchové dobývání	- 21 -
5.2 Hlubinné dobývání	- 22 -
6. Metody úpravy grafitu.....	- 25 -
7. Jihočeská grafitová ložiska	- 29 -
8. Ložiska grafitu v okolí Černé v Pošumaví.....	- 31 -
9. Ložiska knížecího Schwarzenberského tuhového těžářstva	- 37 -
9.1 Hlavní ložisko.....	- 37 -
9.2 Ložisko Idino.....	- 40 -
9.3 Ložisko Adolfa-Josefa.....	- 41 -
9.4 Ložisko Janovo.....	- 41 -
10. Ložiska u Mokré	- 44 -
10.1 Ložisko Olšinské	- 44 -
10.2 Ložisko Kateřinské.....	- 45 -
10.3 Ložiska jihovýchodně od Mokré.....	- 45 -

11. Ložisko u Bližné	- 47 -
12. Příčiny ukončení těžby a současná situace na ložiskách.....	- 49 -
12.1 Údolní nádrž Lipno I.	- 50 -
12.2 Pozůstatky po těžbě v okolí osady Mokrá.....	- 50 -
12.3 Šumavský pramen, a. s.	- 51 -
13. Dědičné štoly.....	- 52 -
14. Význam rašeliny při těžbě grafitu	- 55 -
15. Postavení horníků zaměstnaných v grafitových dolech.....	- 59 -
16. Význam jihočeského grafitu	- 62 -
16.1 Využití grafitu	- 62 -
16.2 Těžařské společnosti.....	- 62 -
16.3 Podnikatelské rodiny v jižních Čechách.....	- 63 -
16.4 Tužkárenství po roce 1918	- 64 -
17. Výskyt grafitu na dalších lokalitách Českokrumlovsko.....	- 65 -
17.1 Ložisko na Plešivci.....	- 65 -
17.2 Ložisko v Domoradicích	- 66 -
17.3 Ložisko Vyšný – Lazec	- 67 -
17.4 Ložisko Městský vrch.....	- 67 -
18. Závěr	- 69 -
19. Slovníček méně známých pojmů	- 70 -
20. Seznam použité literatury.....	- 73 -
21. Přílohová část	- 77 -

Diplomová práce obsahuje utajované skutečnosti.

Z tohoto důvodu je plné znění obsaženo pouze v archivovaném originále uloženém v knihovně Pedagogické fakulty JU.

Kateřina Milichovská

autorka diplomové práce

PaedDr. Václav Pavlíček

vedoucí diplomové práce

katedra biologie

Prof. RNDr. Miroslav Papáček, CSc.

vedoucí katedry biologie